

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos XXXIV. — Izdan in razposlan dne 25. junija 1901.

Vsebina: Št. 74. Zakon o pristojbinah od imovinskih prenosov.

74.

Zakon z dne 18. junija 1901. l.

o pristojbinah od imovinskih prenosov.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

I. Nepremičninske pristojbine.

§. 1.

Za prenos imovine nepremičnih stvari je, ne krateč pristojb, katere gredó od čiste vrednosti kake daritve ali imovinskega prenosa vsled smrti, plačevati nastopne pristojbine:

1. Če se prenaša

od staršev na zakonske ali nezakonske otroke ali njih potomce in obratno;

od staršev na osebe, katere v zakon stopajo z njih otroci ali so pa že zakonsko zvezane z njimi;

od očima in mačehe na pastorko in od voljenih staršev na voljene otroke;

med zakonskima, ki nista ne ločena ne razdružena;

med ženinom in nevesto z zakonsko pogodbo,

brez razločka, ali se prenaša vsled smrti ali pa po plačnem ali brezplačnem pravnem opravilu med živimi:

- a) pri vrednosti ne več kakor 30.000 kron
 1 odstotek,
 b) pri vrednosti nad 30.000 kron 1½ odstotka
 od vrednosti;

2. če se prenaša na druge nego pod št. 1 oznamenjene osebe vsled smrti ali po brezplačnem pravnem opravilu med živimi:

- a) pri vrednosti ne več kakor 20.000 kron
 1½ odstotka
 b) pri vrednosti nad 20.000 kron 2 „
 od vrednosti;

3. če se prenaša na druge, ne pod št. 1 oznamenjene osebe, po plačnem pravnem opravilu med živimi:

- a) pri vrednosti ne več kakor 10.000 kron
 3 odstotke
 b) pri vrednosti nad 10.000 do
 40.000 kron 3½ „
 c) pri vrednosti nad 40.000 kron 4 „
 od vrednosti.

Za deloma brezplačen prenos med živimi v primerih, oznamenjenih pod št. 2, ni nepremičninske pristojbine, privzemši v tarifnem postavku 91 B zakona z dne 9. februarja 1850. l. (drž. zak. št. 50) ustanovljeno pristojbino, nikoli manj plačati kakor bi bilo plačati za zgolj plačen prenos po št. 3.

Ako se kaka nepremičnina, ki je komu došla vsled smrti, v dveh letih potem, ko je bila podedovana, vsled smrti ali po pravnem opravilu med živimi dalje prenese, je za prvi prenos po št. 1 ali 2 idočo pristojbino vračuniti v pristojbino, katero je plačati po tem paragrafu za drugi prenos.

§. 2.

Ako se prenaša poslopje, ki ga celoma ali deloma rabi lastnik, ali kaka poljedelstvu namenjena nepremičnina, katero obdeluje lastnik sam, oziroma njegova rodbina sama, s pripomočjo ali brez pripomoči poslov ali dninarjev, ali taka, ki se samo zato ne obdeluje, kakor rečeno, ker je bila privzeta v izvršilo (eksekucijo), ali ker je lastnik pod varstvom ali oskrbstvom, je v nastopnih primerih namesto v §. 1 ustanovljenih pristojbin, ne kratač v §. 1, poslednjem odstavku previdenega vračuna, plačati:

1. Če se prenaša na eno izmed oseb, označenih v §. 1, št. 1:

- a) pri vrednosti ne več kakor 5000 kron nič nepremičninske pristojbine;
- b) pri vrednosti čez 5000 kron, vendar ne več kakor 10.000 kron, $\frac{1}{2}$ odstotka od vrednosti.

2. Če se prenaša na druge, ne v §. 1, št. 1 označene osebe, katere tudi rabijo nepremičnino, kakor je gori rečeno:

- a) pri vrednosti ne več kakor 5000 kron, polovico,
- b) pri vrednosti nad 5000 kron, vendar ne več kakor 10.000 kron, tri četrtine

v §. 1, št. 2 in 3 ustanovljenih pristojbinskih postavkov.

Kadar se odstopa kaka hišna ali zemljiška posest, ki se rabi, kakor je gori rečeno, na zakonskega ali nezakonskega otroka ali na osebo, katera z njim stopa v zakon ali je že tako zvezana z njim, na pastorka ali pastorko ali voljenega otroka lastnikovega, je vrednost pridržkov, katere je sebi v prid predajalec na žive dni izgovoril, oceniti samo s peterno letno dajatvijo. Isto velja, ako se pridržki na žive dni zakonskemu predajočemu roditelja v prid, ali v prid obema roditeljema izgovarjajo nerazdeljeni na žive dni. Če se pri takih odstopih tudi bratom in sestram prevzemnikovim v prid izgovarjajo časni pridržki, naj se ocenijo tudi s peterno letno dajatvijo, če jih ni po §. 16, č. e) zakona z dne 9. februarja 1850. l. (drž. zak. št. 50) oceniti po trojni letni dajitvi.

§. 3.

Za prenose poslopij, katerim se je celoma dovolila časna davčna prostost kakor novim stavbam ali prestavbam, pri čemer je vprašanje, je-li to nova stavba ali prestavba, rešiti v zmislu §. 1, č. a) in b) zakona z dne 25. marca 1880. l. (drž. zak. št. 39),

je na mesto v §. 1, št. 3 ukrenjenih pristojbin plačati $2\frac{1}{2}$ odstotka od vrednosti, ako ni od zadnjega prejšnjega prenosa dotičnega stavišča preteklo več kakor štiri leta časa, in 3 odstotke od vrednosti, ako je od zadnjega poprejšnjega prenosa dotičnega stavišča preteklo več kakor štiri, vendar ne več kakor šest let, in se je nova stavba ali prestavba dovršila in za rabo pripravno napravila v teh rokih.

Ako se pa po §. 2, št. 2 v zvezi s §. 1, št. 3 podá nižji odstotni postavek, je pristojbino izračunati po tem nižjem postavku.

Pri skupnem prenosu takih poslopij z drugimi poslopiji, pri katerih ne veljajo gori navedeni pogoji, se postavke po $2\frac{1}{2}$ odstotka, oziroma 3 odstotke uporablja samo na najprej omenjena poslopja. Vrednost predmetov, katerim je dati ugodnost v takem primeru v zmislu prvega odstavka — ako so vsa poslopja, ki se prenašajo, zavezana hišni najmarini — se najde tako, da se porazdeli vrednost vseh prenesenih poslopij v razmerju na pogodovane predmete idoče celoletne, ne plačne hišne najmarine in na ne pogodovane predmete idočega letnega predpisa hišne najmarine.

Kadar se snidejo samo hišnorazrednemu davku ali hišni najmarini in hišnorazrednemu davku zavezana poslopja, se najde vrednost enako na podstavi na ta poslopja katastrsko idočih tarifnih postavkov hišnorazrednega davka.

Postavek po $2\frac{1}{2}$ odstotka, oziroma 3 odstotke, se uporablja samo na prenos, ki pride neposrednje po novi stavbi ali prestavbi.

Za ugodnost se mora stranka, pridavši potrebne izkaze, oglasiti najpozneje v 30 dneh po sklepu dotičnega pravnega opravila pri finančnem oblastvu.

Ako se izkaz o dovoljenih stavbnih prostih letih ne more podati, ker ni oblastvene razloke, se pristojbina odmerja brez te ugodnosti.

Če se pa pravočasno vložena prošnja v triletnem roku v §. 77 zakona z dne 9. februarja 1850. l. dopolni predloživši časno davčno prostost za ves predmet dovoljujočo odloko, in če je razviditi iz nje, da se je stavba dovršila v roku, ustanovljenem v prvem odstavku, priznati je, ako veljajo ostali v prvem odstavku postavljeni pogoji, vračilo, oziroma odpis idočega večjega zneska.

§. 4.

Državna priklada k pristojbinam, ukrenjenim v §§. 1 in 2, potem po tarifnem postavku 45 A b

zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89) se ne pobira.

§. 5.

Ako je po §§. 1 in 2 pričujočega zakona ali po Najvišji odloki, veljajoči za Tirolsko in Predarelsko, z dne 11. januarja 1860. l. odstotni postavki pristojbine, oziroma pristojbin prosti postopek s prenosom narejen odvisen od vrednostne stopnje, je v primerih, ko se prenašajo neodločeni deli (idealni deleži, §. 361 o. m. z.), merodajna vrednost prenesenih neodločenih delov, ne pa vrednost cele nepremičnine.

Če skupna vrednost v enem letu s prostovoljnimi pravnimi opravili med živimi od enega in istega predajalca na enega in istega prevzemalca prenesenih nepremičnin ali deležev nepremičnin preseže vrednostno stopnjo, ki se je vzela za izmero pristojbine od enega teh prenosov, je za izmero pristojbine merodajna skupna vrednost, in izgubi se torej pravica do nižjega odstotnega postavka, ki bi se morebiti uporabljal gledé v misel vzetega prenosa, oziroma pravica do privoljene oprostitve.

§. 6.

V opomnji 3 k tarifnemu postavku 91 in v opomnji 1 k tarifnemu postavku 106 B zakona z dne 9. februarja 1850. l. ustanovljena posebna odstotna pristojbina za brezplačni prenos služnosti užitka ali rabe kake nepremičnine se razveljavlja.

Ako se prenaša s plačnim pravnim opravilom, je zavezano namesto v tarifnih postavkih 39 in 55 zakona z dne 13. decembra 1862. l. (drž. zak. št. 89) ukrenjene 3½ odstotne pristojbine samo pristojbini po lestvici II od vrednosti v misel vzetih služnosti.

Vpisi v javne knjige v pridobitev služnosti užitka ali rabe kake nepremičnine ali pravice, ki se šteje za nji enako, so zavezani pristojbini ne več po č. A, ampak po č. B tarifnega postavka 45 zakona z dne 13. decembra 1862. l., ne kratač kake po č. D tega tarifnega postavka nastajajoče oprostitve.

§. 7.

Ako si kako reč, ki spada k zapuščini, pripadli več dedičem, pred njeno prisodbo pridobi eden izmed deležnikov celo ali z enim delom, ki mu ni šel že po dednem pravu, ni zastran izmere pristojbine misliti si novega pravnega opravila.

§. 8.

Pogodbe, s katerimi se posamezne reči ali tudi cela imovina deli med solastniki, niso, ako pri tem vsak deležnik dobi samo toliko, kolikor ustreza vrednosti njegovega deleža pri posamezni reči, oziroma pri celi imovini, predmet prenosne pristojbine.

Ako se pa enemu deležniku odkaže več kakor iznaša čista vrednost njegovega deleža in pa bremena, ki se drže delitvenega predmeta, in jih je on prevzel, je z ozirom na večjo pridobitev plačati pristojbino od imovinskega prenosa. Ako si v takem primeru dotični deležnik pridobi reči, katere so zavezane prenosni pristojbini po različnih tarifnih postavkih, je vselej s tistimi rečmi ravnati kakor z večjo pridobitvijo v gori oznamenjenem zmislu, od katerih gre manjša pristojbina.

§. 9.

Izmerjati pristojbine za prenos lastninske pravice nepremičnih reči, in pa tak prenos oproščati pristojbine na podstavi §. 2, št. 1 č. a) pričujočega ukaza, pristoji samo in edino finančnim oblastvom.

Natančnejša določila o tem se izdadó ukazoma.

§. 10.

Oddelek II ukaza finančnega ministrstva z dne 3. maja 1850. l. (drž. zak. št. 181), §. 2, točka 5, potem §§. 3, 4 in 5 cesarskega ukaza z dne 19. marca 1853. l. (drž. zak. št. 53), slednjic §§. 1 do 5 zakona z dne 31. marca 1890. l. (drž. zak. št. 53) se razveljavljajo. V kolikor se v ostalem po §§. 1 do 9 tega ukaza ne ukrenejo drugačna določila, naj se na tam oznamenjene prenose uporabljajo splošni predpisi pristojbinskih zakonov.

II. Zagotovilo pristojbin od zapuščin.

§. 11.

Če se izkaz zapuščine, ki ga je podati zastran izmere pristojbine, ne predloži najpozneje v dvanajst mesecih, računeč od dne pripada, je počenši od preteka tega roka plačati štiri odstotke letnih obresti od zneska vse pristojbine, ki jo je najti za prenos zapuščine, do tistega časa, ko je v plačanje dotekla pristojbina (§. 60 zakona z dne 9. februarja 1850. l.).

Ako pristojbini zavezani zve zanjo v poznejšem času kakor tisti dan, ko mu pripade dedovina, ali če

se potem, ko se je podal izkaz zapuščine, najde prej ne znana zapuščinska imovina, teče dvanajstmesečni rok od dne, ko je dobil znanje. Če jih je več, ki so nerazdeljeno zavezani pristojbini, zadostuje za začetek teka omenjenega roka, če je tudi samo eden zvedel za pripad dedovine.

Pristojbini zavezani se more dolžnosti, plačati te obresti, oprostiti s tem in v ti meri, da položi v državno blagajnico znesek, ki zadostuje v založbo izmerjene pristojbine, na njen račun.

§. 12.

Kakor hitro se je podal zapuščinski izkaz, more finančno oblastvo, če more navesti take okolnosti, ki obrazložujejo domnevanje, da je imovina neprav ali nepopolno izkazana, in da podatki izkaza zavezani vé za nepravost ali nepopolnost imovinskega izkaza, pri razpravnem sodišču staviti predlog, da naj se izkazu zavezani dene pod manifestacijsko prisego.

Ta predlog se more staviti najpozneje v dveh letih po prisodbi zapuščine ter samo po pooblastilu finančnega ministra, katero je izkazati sodišču.

Sodišče ima dolžnost, po načelih postopka zunaj spornih stvari o tem opraviti potrebne po-zvedbe, sosebno tudi zaslišati dediča.

V sklepu, storjenem po predlogu, naj sodnija, če ugodí predlogu, skrbno pretehtajoč dane razmere, ustanovi prisežni stavek, čigar besedilo najobježa ozir na izročeni zapuščinski izkaz ter méri zoper to, da bi se vedoma zamolčali imovinski deli, ki jih je priznati.

Za izpodbijanje sodnega sklepa veljajo določila §§. 9 do 11, potem 14 do 16 cesarskega pamenta z dne 9. avgusta 1854. l. (drž. zak. št. 208). Priseči se sme šele po pravokrepnosti sklepa, s katerim se ukaže razodetna prisega.

Zavezancu je prosto, pri zaslišanju pred prisego popraviti ali popolniti povedbe zapuščinskega izkaza; v tem primeru ne bodí postopka po dohodarstvenem kazenskem zakonu gledé pozneje priznanih predmetov.

Če zavezanec ne pride na dan, ustanovljen za prisego, ne da bi se opravičil zadostno, ali če se brani priseči, naj sodnija, da ga prisili k prisegi, po predlogu ukrene zoper zavezanca 25 do 1000 K globe. Na to zakonito določilo je zavezanca posebno opozoriti v odloku, s katerim se ukazuje za prisego ustanovljeni dan. Enako naj sodnija pozneje po vsakokratnem predlogu finančnega oblastva, dolo-

čivši vnovičen dan za prisego, zapretí vnovično, vedno višjo globo, in pa to globo, ako se ne priseže, naloži in to ponavlja tako dolgo, da skupni znesek glob po mnenju sodnije doseže okolnostim primera ustrezno višino. Nikdar ne sme ta skupni znesek iti čez 50.000 K.

Zavezanec sme vsakčas pri razpravnem sodniku predlagati, da naj se pripusti k naloženi mu prisegi. Predlogu je ustreči brez nadaljnega postopka.

Ako o zapuščini ne razpravlja kaka c. kr. sodnija, naj se predlog finančnega oblastva, da naj se zavezanec vzame pod prisego, stavi pri okrajni sodniji prebivališča zavezančevega, in o tem pristoji sklepanje tej sodnji.

Na podstavi gorenjih določil naložene globe gredó v ubožni zalog tistega kraja, v katerem ima zavezanec svoje bivališče; ako pa zavezanec nima znanega bivališča v ozemlju veljavnosti tega zakona, ubožnemu zalogu tistega kraja, v katerem ima sodnija, poklicana v sklepanje o predlogu deti pod prisego, svoj sedež.

§. 13.

Daritve, katerih zapustnik ni opravil prej kakor dva meseca pred svojo smrtjo, je, če okolnosti kažejo zapustnikov namen, preprečiti prenos po dedovanju, zastran izmere pristojbine všteti v zapuščino, če ni zanje že tako bila plačana pristojbina kakor od daritve med živimi.

Običajna darila se torej ne vštevajo tako.

§. 14.

Če se razen v prejšnjem paragrafu omenjenega primera v kaki izjavi poslednje volje omenja kaka brezplatna dodelitev, ki jo je storil zapustnik za svojega življenja, pa se zanjo ni plačala pristojbina kakor od daritve med živimi, je s tako dodelitvijo, če je sploh ne taji tisti, kateri jo je baje prejel, gledé izmere pristojbine ravnati tako, kakor ko bi jo bil zapustnik ukrenil za slučaj svoje smrti.

To določilo se ne uporablja, če se verjetno dokaže, da se je daritev dejansko že zgodila za življenja zapustnikovega, sosebno pa ne z ozirom na to, kar je zapustnik za življenja dal svoji hčeri ali vnukinji za doto, svojemu sinu ali vnuku za opravo ali naravnost za začetek kake službe ali kakoršnega koli obrta ali uporabil za poplačanje dolgov polnoletnega otroka (§§. 788 in 790 o. m. z.).

§. 15.

Ako se v kaki zapuščini najde stvar, o kateri je zapustnik s poslednjo voljo izrekel, da ni njegova, ali če so take reči, sosebno vrednotnice ali gotovina, s tem, da so posebe shranjene ali imajo napis, oznamene kot last kake druge osebe, je ta izjava ali to oznamenilo, če ni o tem kakega drugega poverila, da omenjene reči ne spadajo k imovini zapustnikovi, gledé izmere pristojbine, brez moči in veljave, in pristojbino od takih reči je pobrati kakor od sestavine zapuščine.

To določilo se ne uporablja, če je bil zapustnik odvetnik, notar ali kak sploh znan poštenjak, dalje na vrednotnice ali druge predmete, ki so zaznamenovani za svojino oseb, ki so ali bile z zapustnikom v mezdnem ali služnem razmerju, ali pa je med njimi in zapustnikom bilo iz njegovega poklica, urada ali opravila izvirajoče zaupno ali pooblaščevalno razmerje.

§. 16.

Kadar je ustanoviti po §. 13 merodajne okolnosti ali kaj verjetno storiti po §§. 14 in 15, se more ukreniti prisežno zaslišanje stranke in prisežno izpraševanje prič o določenih dejanskih stvareh, katere so pomenljive v tem oziru, pred sodnijo.

Stranka naj svojo prošnjo, ki obsejaj izpraševanja predmet, izroči pri pristojnem finančnem oblastvu. Na podstavi te prošnje naj finančno oblastvo predlaga vzprejem dokaza z navedbo dejanskih stvari, katere je dokazati, pri okrajni sodniji bivališča tistega, ki ga je zaslišati.

Da se je ustanovil dan v vzprejem dokazov, o tem je razen stranke obvestiti pristojno finančno oblastvo, kateremu prav tako kakor stranki pristoji pravica zastopano biti pri ustanovljenem roku ter staviti vprašanja.

Zoper končni odlok finančnega oblastva je pristupna pritožba do upravnega sodišča.

§. 17.

Pristojbino od imovinskih sestavin, označenih v §§. 13, 14 in 15 so plačati dolžne samo in edino tiste osebe, katerim pripadajo te imovinske sestavine.

§. 18.

Imovinske sestavine, označenjene v §§. 13, 14 in 15 je zastran izmere pristojbine postaviti v zapuščinski izkaz ali pa hkratu z njegovo podajo naravnost priznaniti finančnemu oblastvu.

III. Prehodna in končna določila.

§. 19.

Za prenose nepremičnin, ki se do vštveni 5. oktobra 1909. l. prigode na Tirolskem in Predarelskem, je namesto v §. 1, št. 2, č. b), in št. 3, č. c), ustanovljenih pristojb in po 2 in 4 odstotke plačevati samo pristojbine po $1\frac{1}{2}$, oziroma $3\frac{1}{2}$ odstotkov.

§. 20.

Pričujoči zakon zadobi veljavo tisti dan, ko se razglasi; isti dan izgubi svojo moč cesarski ukaz z dne 16. avgusta 1899. l. (drž. zak. št. 158).

§. 21.

Izvršiti ta ukaz je naročeno finančnemu in pravosodnemu ministru.

V Schönbrunnu, dne 18. junija 1901. l.

Franc Jožef s. r.

Koerber s. r.

Böhm s. r.

Spens s. r.

